

I N S T R U K C J A

O NALEŻYTYM ODPRAWIANIU WZNOWIONEGO PORZĄDKU WIELKIEGO TYGODNIA

Cel wznowionego Porządku W. Tygodnia polega na tym, by wierni z większą łatwością, pobożnością i skutecznością mogli brać udział w czcigodnej liturgii tych dni, przywróconej na ich właściwe i równocześnie odpowiednie godziny. Z tego powodu jest ważną rzeczą, by ten zbawienny cel został w pełni osiągnięty.

Dlatego św. Kongregacja Obrzędów uznała za rzecz odpowiednią uzupełnić dekret o wznowieniu Porządku W. Tygodnia przez *Instrukcję*, która by ułatwiła przejście do nowego Porządku, a równocześnie wiernych doprowadziła bezpieczniej do przyswojenia sobie owoców z żywego udziału w świętych obrzędach.

Wszyscy więc zainteresowani winni zaznajomić się z tą *Instrukcją* i wykonać jej postanowienia.

I. Przygotowanie duszpasterskie i obrzędowe

1. Ordynariusze diecezji winni się starać, by kapłani, zwłaszcza zajęci w duszpasterstwie dobrze byli zaznajomieni nie

tylko z rytuałem odprawiania wznowionego Porządku W. Tygodnia, ale także z jego liturgicznym znaczeniem i celem duszpasterskim.

Winni nadto starać się o to, by także wierni w ciągu 40-dniowego Postu byli odpowiednio wprowadzeni w rozumienie wznowionego Porządku W. Tygodnia tak, by podczas odprawianych jego nabożeństw brali pobożny udział myślą i sercem.

2. Najważniejsze punkty pouczenia ludu chrześcijańskiego w tej sprawie są następujące:

a) *Niedziela II Męki, czyli Palmowa*

Należy wiernych zachęcić, by w większej liczbie brali udział w uroczystej procesji z palmami, dając w ten sposób Chrystusowi Królowi publiczne świadectwo miłości i wdzięczności.

Należy także zachęcić wiernych, by w czasie właściwym w ciągu W. Tygodnia przystąpili do sakramentu Pokuty; należy to upomnienie tam zwłaszcza z naciskiem wystosować, gdzie przyjął się zwyczaj, że wierni tłumnie do świętego trybunału przystępują wieczorem w W. Sobotę i rano w niedzielę Zmartwychwstania. Duszpasterze winni więc postarać się o to, by przez cały W. Tydzień, a szczególnie w okresie trzech dni świątecznych, wierni mieli ułatwioną sposobność przystąpienia do sakramentu Pokuty..

b) *Czwartek Wieczery Pańskiej*

Trzeba wiernych pouczyć o miłości, dla której Chrystus Pan „w przeddzień Swej Męki“ ustanowił Najśw. Eucharystię, ofiarę i sakrament, wieczną pamiątkę Swej Męki, którą stale mają kapłani sprawować.

Trzeba wiernych także zachęcić, by po Mszy Wieczery Pańskiej aktem należnej adoracji uczcili Najśw. Sakrament.

Gdzie wreszcie w wykonaniu polecenia Pana o braterskiej miłości, dokonuje się umycie nóg według przepisów o wznowieniu Porządku W. Tygodnia, należy wiernych pouczyć o głębokim znaczeniu tego obrzędu i o tym, że jest rzeczą odpowiednią, by w tym dniu i oni sami spełniali dzieła chrześcijańskiej miłości.

c) *Piątek Męki i Śmierci Pańskiej*

Trzeba wiernych przygotować do właściwego zrozumienia szczególnej liturgii tego dnia, w którym po czytaniach świętych i prośbach odśpiewuje się uroczysto opis Męki Pana Naszego, — wznosi się modły w potrzebach całego Kościoła i rodzaju ludzkiego, — następnie najpobożniej odbywa się uczczenie Krzyża św., zwycięskiego znaku naszego odkupienia, przez całą rodzinę chrześcijańską, przez duchowieństwo i lud — w końcu według przepisów wznowionego Porządku, co zresztą było zwyczajem przez wiele wieków, wszyscy, którzy tego pragną i są przygotowani, mogą przystąpić do Komunii św. w tym szczególnie celu, by przyjmując pobożnie Ciało Pańskie w tym dniu za wszystkich wydane, obfitsze otrzymali owoce odkupienia.

Kapłani także winni postarać się o to, by wierni w tym szczególnie świętym dniu zachowywali pobożne skupienie i nie zapominali o przepisach wstrzymania się od mięsa i postu.

d) *W. Sobota i wigilia Paschalna*

Naprzód trzeba wiernych pouczyć o szczególnej naturze liturgii W. Soboty. Jest to dzień żałoby, w którym Kościół skupia się przy Grobie Pana rozważając Jego Mękę i Śmierć, — wstrzymuje się po obnażeniu ołtarzy od odprawiania św. Ofiary, — aż po uroczystej wigilii czyli nocnym wyczekiwaniu Zmartwychwstania przychodzi czas na radość wielkanocną, której obfitość spływa na dni następne.

Zadanie i cel tej wigilii na tym polega, by za pośrednictwem czynności liturgicznej pokazać i przypomnieć, w jaki sposób ze śmierci Pana wyniknęło życie i łaska. Tak więc w postaci świecy Paschału przedstawiony jest sam Pan, „światłość światła“ (Jan VIII, 12), który łaską swego światła rozproszył ciemności naszych grzechów; śpiewa się także pochwałę paschalną, w której jest opiewana chwała świętej nocy Zmartwychwstania; wspomina się dalej wielkie dzieło Boże zdziałane w Starym Testamencie, będące bladymi obrazami cudów Nowego Zakonu; następuje poświęcenie wody chrzcielnej, w której „razem

z Chrystusem pogrzebani“ na śmierć grzechu, razem z tymże Chrystusem zmartychwstajemy, byśmy „w nowości żywota chodzili“ (Rzym. VI, 4); i wtedy odnowiwszy nasze przyrzeczenia chrzcielne przyrzekamy wobec wszystkich, że życiem i obyczajami będziemy świadczyć o tej łasce, którą nam Chrystus wyśłużył, a w czasie Chrztu na nas złał; w końcu po wezwaniu w litanii pomocy Kościoła Triumfującego święta wigilia kończy się uroczystą Mszą Zmartwychwstania.

3. Nie mniej potrzebne jest przygotowanie samych świętych obrzędów W. Tygodnia.

Dlatego należy pilnie przygotować i uporządkować to wszystko, co się składa na pobożne i piękne odprawianie tego świętego Tygodnia; w szczególności sami sprawujący święte czynności i wszyscy posługujący tak duchowni, jak świeccy, zwłaszcza chłopcy, powinni pilnie wyuczyć się tych czynności, które mają spełniać.

II. Uwagi o pewnych rubrykach Porządku W. Tygodnia

a) Dla całego W. Tygodnia

4. Gdzie jest dostateczna liczba duchownych, obrzędy W. Tygodnia powinny odbywać się z całą wspaniałością. Gdzie zaś jej nie ma należy zastosować obrzęd prosty, z zachowaniem jednak szczególnych rubryk, w odpowiednich miejscach zaznaczonych.

5. Ile razy w ciągu wznowionego Porządku W. Tygodnia zachodzi zwrot „ut in Breviario Romano“, należy stosować się ściśle do wymienionej księgi liturgicznej, z uwzględnieniem jednak dekretu ogólnego św. Kongregacji Obrzędów „*De rubricis ad simpliciores formas redigendis*“ z 23. III. 1955 r.

6. Przez cały W. Tydzień, tj. od niedzieli II Męki, czyli Palmowej aż do Mszy wigilijnej paschalnej włącznie, we Mszy św. (i w W. Piątek w uroczystej liturgii), jeśli się ją uroczyście odprawia, mianowicie z asystą, celebrans opuszcza to wszystko, co śpiewają lub odmawiają diakon, subdiakon lub lektor.

b) Dla niedzieli II Męki Pańskiej lub Palmowej

7. Do poświęcenia i do procesji należy używać gałązek palm lub oliwek, lub innych drzew. Gałązki te — stosownie do zwy-

czajów na różnych miejscach — albo przygotowują sobie sami wierni i do kościoła przynoszą, albo też po poświęceniu są rozdzielane między wiernych.

c) *Dla W. Czwartku Wieczery Pańskiej*

8. Na uroczyste przechowywanie Najśw. Sakramentu należy przygotować miejsce odpowiednie w jakiejś kaplicy lub na ołtarzu kościelnym, jak to przepisuje Mszał rzymski, i przystroić je pięknie w zasłony i światło.

9. Zachowując dekrety św. Kongregacji Obrzędów o unikaniu lub usuwaniu nadużyć w tym miejscu, należy tu zastosować powagę, która odpowiada liturgii tych dni.

10. Proboszczowie i rektorzy kościołów niech wzywają wiernych do publicznej adoracji Najśw. Sakramentu, a to od zakończenia Mszy Wieczery Pańskiej aż do przynajmniej północy, kiedy to po liturgicznym przypomnieniu ustanowienia Najśw. Sakramentu następuje przypomnienie Męki i Śmierci Pana.

d) *Dla wigilii Paschalnej*

11. Nic nie stoi na przeszkodzie, by znaki, które celebrans ma w paschale wyźłobić rylcem, były wpierw kolorami lub w inny sposób przygotowane.

12. Wypada, by świece, które niosą duchowni i lud, były zapalone w czasie śpiewania *praeconium* (*Exultet*) i w czasie odnawiania przyrzeczeń chrzcielnych.

13. Należy odpowiednio przystroić naczynie z wodą przygotowaną do poświęcenia.

14. Jeżeli są osoby do ochrzczenia, zwłaszcza, jeśli ich jest więcej, pozwala się tego rana w odpowiednim czasie antycypować ceremonie Rytuału Rzymskiego, które wyprzedzają samo udzielenie Chrztu, tj. przy Chrzcie dzieci do słów „*Credis*“ (*Rituale Rom.*, tit. II, cap. II, n. 17), a przy Chrzcie dorosłych do słów „*Quis vocaris?*“ (*Rituale Rom.* tit. II, cap. IV, n. 38).

15. Jeśli w tę uroczystą wigilię wypadnie udzielić wyższych święceń, Biskup powinien ostatnie upomnienie (za nałożeniem tzw. „pensum“), które według Pontyfikału rzymskiego mówi

się po błogosławieństwie biskupim, a przed ostatnią ewangelią, wygłosić w tę noc przed błogosławieństwem biskupim.

16. W wigilię Zesłania Ducha Św., po opuszczeniu lekcji czyli prorocत्व, po opuszczeniu poświęcenia wody chrzcielnej i litanii zaczyna się Mszę, także konwentualną, uroczystą lub śpiewaną, w sposób zwykły, od wyznania grzechów u stopni ołtarza i introitu „Cum sanctificatus fuero“, jak to Mszał rzymski tamże przepisuje dla Mszy prywatnych.

III. Msza, Komunia św. i post eucharystyczny w okresie trzech dni

17. W W. Czwartek należy zachować najstarszą tradycję Kościoła rzymskiego, polegającą na tym, że zakazane jest odprawianie Mszy św. prywatnych, a wszyscy kapłani i klerycy biorą udział w uroczystościach Wieczery Pańskiej i przystępują do Stołu Pańskiego (por. can. 862).

Gdzie jednak wzgląd duszpasterski za tym przemawia, Ordynariusz diecezji może pozwolić na jedną lub drugą Mszę cichą w poszczególnych kościołach lub kaplicach publicznych, w kaplicach zaś półpublicznych tylko na jedną Mszę cichą, a to dlatego, by wszyscy wierni w tym dniu świętym mogli być na Mszy św. i przyjąć Ciało Pańskie. Pozwala się na odprawianie tych Mszy w tych godzinach, które są wyznaczone na Mszę uroczystą Wieczery Pańskiej (*Decretum*, n. II, 7).

18. W W. Czwartek Wieczery Pańskiej Komunię św. wiernym wolno rozdzielać tylko w czasie Mszy wieczornych, albo bezpośrednio i zaraz po ich słończeniu; tak samo w W. Sobotę można jej udzielać tylko w czasie Mszy uroczystych, albo bezpośrednio i zaraz po ich skończeniu; wyjątek stanowią tylko chorzy lub osoby w niebezpieczeństwie śmierci.

19. W W. Piątek Męki i Śmierci Pana Komunię św. można rozdzielać jedynie w ciągu popołudniowego obrzędu liturgicznego, z wyjątkiem chorych lub osób w niebezpieczeństwie śmierci.

20. Kapłani, którzy uroczystą Mszę wigilii paschalnej w godzinie właściwej, tj. po północy zachodzącej między sobotą

i niedzielą, odprawiają, mogą w sam dzień niedzielny Zmartwychwstania odprawić Mszę uroczystą, a także, jeśli mają pozwolenie, dwa i trzy razy.

21. Ordynariusze diecezji, którzy w W. Czwartek odprawili Mszę z poświęceniem św. Olejów, mogą wieczorem odprawić także uroczystą Mszę Wieczerzy Pańskiej; a zaś jeśliby w W. Sobotę chcieli celebrować uroczystą wigilię paschalną, to mogą, lecz nie muszą, odprawiać uroczystą Mszę w niedzielę Zmartwychwstania.

22. Co do postu eucharystycznego, to należy przestrzegać zasad podanych w konstytucji apostolskiej „*Christus Dominus*“ z 6. I. 1953 r.

IV. Uzgodnienie pewnych trudności

23. Ponieważ ze względu na różnice w warunkach miejscowych i narodowych powstały różne zwyczaje narodowe związane z W. Tygodniem, Ordynariusze diecezji i duszpasterze powinni się starać o roztropne uzgodnienie zwyczajów, które sprzyjają zdrowej pobożności, z wznowionym Porządkiem W Tygodnia. Niech jednak wierni będą pouczani o wielkiej wartości świętej Liturgii, która zawsze, ale szczególnie w tych dniach, swoją naturą przewyższa wszystkie rodzaje pobożności i zwyczaje, choćby najlepsze.

24. Gdzie jest zwyczaj błogosławienia domów w W. Sobotę, Ordynariusze diecezji winni wydać odpowiednie zarządzenie, aby tego błogosławieństwa dokonali w odpowiedniejszym czasie, przed świętem Wielkanocy lub po nim, proboszczowie lub inni przez nich wyznaczeni kapłani duszpasterze, i aby ci przy tej sposobności odwiedzali w duchu ojcowskim sobie powierzonych wiernych i by się zaznajamiali z ich stanem duchowym (can. 462, n. 6).

25. Dzwonienie w dzwony w W. Czwartek Wieczerzy Pańskiej podczas Mszy uroczystej wieczornej i w W. Sobotę podczas Mszy wigilii przepisane na początku hymnu „*Gloria in excelsis*“, winno odbywać się w następujący sposób:

a) W miejscowościach, gdzie jest tylko jeden kościół,

dzwony winny dzwonić w godzinie, w której zaczyna się śpiew tego hymnu;

b) W miejscowościach zaś, gdzie jest więcej kościołów, tam bez względu na to, czy we wszystkich w tym samym czasie odprawiają się święte obrzędy, czy też w różnych czasach, dzwony wszystkich kościołów tego samego miejsca winny dzwonić razem z dzwonami katedry lub kościoła macierzystego czy głównego. W razie wątpliwości, który z nich jest kościołem macierzystym lub głównym, należy zwrócić się do Ordynariusza diecezji.

Dnia 16. XI. 1955 r.

(—) C. KARD. CICOGNANI
Świętej Kongregacji Obrzędów Prefekt

L. S.

(—) † A. CARINCI, Abp Seleuc.
Św. Kongr. Obrzędów Sekretarz
